

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Tarih: 17 Şubat 2023
Sayı: 49206

78554

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yazılı sorularımın Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Bursa Milletvekili

Son yaşanan ve 10 ilimizde yıkıma neden olan Kahramanmaraş merkezli depremler, binlerce konut ve işyerini yıkılmasına, on binlerce vatandaşımızın vefat etmesine ve yaralanmasına yol açmış, ülkemiz çok acı bir tablo ile karşı karşıya kalmıştır. Arama kurtarma çalışmaları yerini enkaz kaldırmaya bırakırken, yıkılan 20 binden fazla yapının ortaya çıkardığı moloz yığınları ve çöplerin hangi alanlara dökülmesi gerektiği tartışmaları medyaya da yansımıştır.

Uzmanlara göre, binaların birçoğu çok eski yapılardır ve bir kısmı inşa edilirken ise asbest kaynaklı bir kısım yapı malzemeleri kullanılmıştır. Yıkılan binaların enkazında insan sağlığı ve ekosisteme zararlı çok sayıda madde bulunmaktadır. Bu maddelerin başında asbest, izolasyon malzemelerinde kullanılan kimyasallar ve zararlı plastikler gelmektedir.

Yine uzmanlara göre, moloz atıklarının mutlaka geçirimsiz alanlar ve toplum sağlığını etkilemeyecek bölgelere dökülmesi gerekmektedir. Döküm sahaları belirlenirken "sızdırmazlık zeminler" tercih edilmeli, yer altı ve üstü sularla temastan mutlaka kaçınılması gerekmektedir. Korunan alanlardan, sulak alanlardan ve yaban hayatı alanlarından uzakta olmalıdır. Bu alanlar belirlenirken, sahanın topoğrafyası ve jeolojisi dikkate alınmalı, tarım amaçlı kullanılan arazilerde, içme, sulama ve kullanma suları rezervuarlarında, taşkın riskinin yüksek olduğu yerlerde, yağmur sularının akışını engelleyecek vadilerde veya dere yataklarında, heyelan, çığ ve erozyon bölgelerinde olmamasına dikkat edilmelidir. Aksi halde önümüzdeki dönemlerde asbest kaynaklı ciddi halk sağlığı sorunları ortaya çıkacaktır.

18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde, doğal afetler sonucunda ortaya çıkan inşaat ve yıkıntı atıklarının çevreye zarar vermeyecek şekilde öncelikle kaynağa azaltılması, toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesine ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralları düzenlemektedir.

Yönetmelikte, hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının, üretici ve taşıyanları tarafından belediyelerin veya mahallin en büyük mülki amirinin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve depolama tesisleri dışında denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere dökülmesi ve dolgu yapılması yasaklanmıştır.

Yine yönetmeliğin 22. Maddesinde, inşaat/yıkıntı atıkları içerisinde bulunan asbest, boya, florasan, civa, asit ve benzeri tehlikeli atıklar diğer atıklardan ayrı olarak toplanacağı ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine göre bertaraf edileceği açıklanmıştır.

Doğal Afet Atıklarının Yönetimi Madde 44'de, başta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının yönetiminden, mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında oluşturulacak Kriz Merkezi sorumludur. Merkez, olası bir doğal afet durumunda oluşabilecek atık miktarı, bunların kaldırılması ve taşınması için gerekli araç-gereç ve ekipman ile bu atıkların depolanacağı uygun

78554

alanları bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre önceden tespit eder ve gereken hazırlıkları yapar. Çalışmalar hakkında Bakanlığa düzenli olarak bilgi verilir. Mevcut taşıyıcı firmalar ile depolama ve geri kazanım tesisleri Kriz Merkezleri ile uyumlu çalışırlar. Doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının taşınması ve depolanması faaliyetleri Kriz Merkezi tarafından yapılan planlamalar doğrultusunda, ilgili belediyenin sorumluluğunda belediye veya belediyenin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlar tarafından yürütülür, denilmektedir.

Bu noktadan hareketle;

- 1.Medyaya da yansıdığı üzere, enkaz kaldırma çalışmalarının başladığı 10 ilimizde, moloz vb. atıkların yönetmelikte yasaklanmış olan alanlara döküm yapıldığı iddiaları doğru mudur?
- 2.Doğal afet sonrasında, İnşaat molozlarının ve atıkların nereye döküleceğinin bir planı yapılmış mıdır?
- 3.Kahramanmaraş'ta Sır Barajı besleme alanı ve Hatay'da Milleyha Kuş Cenneti'ne inşaat molozları ve atıkları döküldüğü doğru mudur?
- 4.Deprem sonrasında oluşan molozların, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde yer alan inşaat atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, ayrıştırılması ve bertaraf edilmesini sağlayacak bir aksiyon alınmış mıdır?